

STORTINGET

Representantforslag 289 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby og Ola Elvestuen

Dokument 8:289 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby og Ola Elvestuen om ekstraordinære tiltak som følge av strømpriskrisen

Til Stortinget

Bakgrunn

Putins folkerettsstridige angrepskrig på Ukraina og hans medfølgende hybridkrig mot Europa, der struping av gassforsyningen til kontinentet aktivt brukes som våpen, og Europas påfølgende ønske om å slutte å importere russisk gass, har sammen med svært lite nedbør og den verste tørken i Europa på minst 500 år ført til unormalt høye energipriser.

I Sør-Norge har det ført til stadig nye prisrekorder. Økningen i pris har kommet brått, og det er vanskelig for mange husholdninger, bedrifter og organisasjoner å spare strøm på kort sikt.

Strømstøtteordninger for husholdninger og landbruket er etablert. Ordningen som ble innført for frivilligheten, har tillatt kommunene å gi strømstøtte til organisasjoner og lag. Likevel er det enkelte huller i ordningen som gjør at deler av frivilligheten står igjen på bar bakke.

Det haster å få på plass en støtteordning og en lånegarantiordning for utsatte småbedrifter, øke støtten til studenter og de som sliter mest, samt å sikre folk muligheten til å ta kontroll over strømforbruket sitt ved å øke støtten til ENØK-tiltak.

Nærvarmesentraler basert på bergvarme, sjøvarme og energibrønner, som er tilknyttet store boligprosjek-

ter, har nå store problemer med økonomien og står i fare for å gå konkurs. Nærvarmesentralene mottar ikke strømstøtte fra staten, men må likevel gi abonnementene strømstøtte. Nærvarmesentralene produserer energi tilsvarende om lag 1 TWh. Dersom disse går konkurs, vil husholdningene bruke strøm fra det vanlige strømnettet og motta strømstøtte gjennom nettselskapet. Dette vil gi en ekstrabelastning i strømnettet, i tillegg til at staten må betale økt strømstøtte til husholdningene dette gjelder.

Samtidig må man se framover. På kort sikt trengs støtteordninger som reduserer strømregningen, men det er viktig at disse ikke svekker insentivene til å bygge mer fornybar energi, går på bekostning av energieffektiviseringstiltak, eller gjør samfunnet i dårligere stand til å nå klimamålene. Derfor må også tiltakene for å styrke ENØK komme raskt på plass.

Det må sørges for at alle kan ta gode valg og bidra i det grønne skiftet. Det åpnes nå for å flytte noe av støtteordningene for private husholdninger over til Husbanken. Dette vil gjøre det mulig å få lån til tiltak, hvor lånet tilbakebetales i form av reduserte energikostnader.

Under regjeringen Solberg økte bevilgningene til Enova fra 1,6 mrd. kroner i 2013 til 3,3 mrd. kroner i 2021. Enova har et viktig oppdrag i å bidra til at Norge når sine klimaforpliktelser, og bidra til omstillingen til lavutslippssamfunnet. Det må Enova holde fast på, samtidig som Enova må ta en større rolle for å sikre energieffektivisering i husholdninger og mindre bedrifter.

Regjeringen må sørge for at Enova bruker mer penger på ENØK-tiltak til husholdninger og bedrifter, i tillegg til å støtte moden teknologi, ikke bare teknologiutvikling. Energieffektivisering gjennom varmepumper, bergvarme, etterisolering og utskiftning av vinduer må

støttes bedre enn i dag. Egen energiproduksjon som solceller, batterier og lignende, samt smart energistyring, er noen av de viktigste tiltakene vanlige folk kan bidra med i det grønne skiftet, og må i denne situasjonen støttes gjennom Enova. ENØK-tiltak og kriteriene må endres slik at egeninnsats ikke er til hinder for å få støtte, og støtte må også kunne gis selv om tiltakene ikke innebærer full rehabilitering.

Norges strømpriskrise er alvorlig, men situasjonen i Europa er likevel enda verre. Der er det reell knapphet på energi, og høye priser. Dette er bakgrunnen for at EU-kommisjonen la frem en rekke tiltak med mål om å spare energi. Forslagene omhandler strømsparing, reduksjon i kraftterspørselen i periodene der prisene er høyest, og kutt i gassforbruket. I den ekstraordinære situasjonen man nå står oppe i, bør også Norge vurdere å kutte i forbruket og effektivisere der man kan.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke bostøtten i områder med høye strømpriser, slik at lavinntektshusholdninger får hjelp til å håndtere regningene sine.
2. Stortinget ber regjeringen øke stipendet til studenter med bostedsadresse i områder med høye strømpriser.
3. Stortinget ber regjeringen videreføre og forsterke ordningen med strømstøtte til frivillige lag og organisasjoner.
4. Stortinget ber regjeringen sørge for likebehandling av folkehøyskolene, slik at ikke noen folkehøyskoler faller utenfor strømstøtteordningen.
5. Stortinget ber regjeringen legge til rette for en søknadsbasert kommunal støtteordning for mindre bedrifter med særlig høye strømkostnader i prisområdene i Sør-Norge.
6. Stortinget ber regjeringen legge til rette for en løsning der forbrukere kan bestille ENØK-tiltak som betales gjennom rentefrie lån eller tilskudd med samtidig utbetaling.
7. Stortinget ber regjeringen sørge for at større nærvarmesentraler basert på bergvarme, sjøvarme eller energibrønner gis strømstøtte.
8. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fortsette opptrappingen i bevilgninger til Enova, minimum med samme prosentvise økning som i årene 2013–2021.
9. Stortinget ber regjeringen sørge for at Enova, i en midlertidig periode, får i oppdrag å støtte moden teknologi som kutter energiforbruket til husholdningene og mindre bedrifter, som for eksempel varmpumper, etterisolering av deler av bygningskroppen, utskiftning av vinduer, batterier, bergvarme og lignende.
10. Stortinget ber regjeringen gjennomføre en kampanje for å øke folks bevissthet rundt eget strømforbruk og tiltak som kan gjennomføres for å redusere dette.
11. Stortinget ber regjeringen sette et mål for reduksjon av strømbruk i de timene av døgnet med høyest forbruk, med 5 prosent.
12. Stortinget ber regjeringen sette et mål og utarbeide en plan for en reduksjon i strømforbruket på minst 10 prosent innen 31. mars 2023.
13. Stortinget ber regjeringen sette et mål om at gassforbruket reduseres med 15 prosent.
14. Stortinget ber regjeringen innføre energisparings tiltak i offentlig sektor som har umiddelbar effekt på strømforbruket.
15. Stortinget ber regjeringen pålegge nettselskapene ansvar for å tilby energirådgivning til husholdninger og mindre bedrifter.

19. september 2022

Guri Melby

Ola Elvestuen